

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 169 • Vychází 19. listopadu 2017

Milí čtenáři,

v devadesátých a nultých letech jsem trávil hodně času na letních táborech a víkendovkách na pomoc přírodě v CHKO Kokořínsko. Pod hlavičkou Děti Země – Klubu za záchranu Polabí se na nich mezi lety 1994 a 2008 vystřídaly desítky dobrovolníků při kosení a hrabání luk, sázení lesních i ovocných stromů, vyřezávání náletu, vytváření, čištění a obnově tůňek a mnoha dalších činnostech. Jak jsme postupně stárli, měli děti a stěhovali se, času na kokořínské aktivity zvolna ubývalo. Před třemi lety jsme se však rozhodli naše společenství vzkřísit. Vznikla letní víkendovka Kokoř Reloaded, na níž se opět scházíme, někteří už i se svými dětmi, abychom zdarma a ve volném čase pracovali v krásné kokořínské přírodě.

Letos jsme o jedné srpnové sobotě čistili čolčí tůňky v Kružském dole u Nosálova. A protože voda na naší tradiční terénní základně v Kokořínském dole se musí převažovat, stavili jsme se na zpáteční cestě doplnit lahve u studánky ve Vojtěchově. Vlídna paní plnicí z pramínku celý kanystr nás ochotně pustila před sebe a vzápětí nám prozradila něco, nad čím jsem ustrnul v úžasu. Voda z pramene prý teče velice málo a můžou za to – Děti Země. Prý se u studánky jejich členové nedávno zastavili a rýpali se v ní různými nástroji. Tak studánku poničili a proto z ní teď teče výrazně méně vody než dříve. Prý jí to líčil „jejich děda“, který údajně Děti Země u pramínku viděl a slyšel na vlastní oči a uši. Asi už také alespoň mlhavě tušíte, co by ta dobrá žena s oněmi delikventy likvidujícími vodní zdroje udělala.

Vysvětlil jsem oné paní neméně vlídně, že akce Děti Země na Kokořínsku pořádám já a o jakékoli aktivitě kolem vojtěchovské studánky bych musel něco vědět. Vylovil jsem z paměti, že před mnoha lety jsme dvakrát čistili tůňku, do které přitéká ze studánky voda, kvůli rozmnožování obojživelníků. Studánky jsme se však nikdy ani nedotkli. Nejen proto, že pro nás představuje na našich akcích zdroj pitné vody, ale prostě proto, že studánky chováme všichni v úctě. Bylo vidět, že jsem paní v jejím skálopevném přesvědčení, že za všechno můžou ekoteroristi, nalomil nebo alespoň znejistěl.

Samozřejmě netuším, zda šlo o nějakou cílenou provokaci neznámých záškodníků nebo obyčejnou fámou. Ale že nám alternativní fakta proniknou i do zapadlých vísek na Kokořínsku, to jsem tedy věru nečekal. Myslíte, že i za tohle by mohl být zodpovědný Donald Trump?

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

I městský trávník může být kvetoucí loukou	str. 4-5
Je po volbách a ministr Brabec vlepil obcím políček	str. 7-8
Pozvánky na akce	str. 23

Kešky v pískovných i v televizi

Již třetí sezónu můžete ve vybraných jihočeských pískovných hledat tzv. cache s ochránářským podtextem, jejichž správcem je kolega Oldřich Nedvěd. Po celou dobu probíhá také monitoring ploch kolem „kešek“ se zaměřením na vegetaci a bezobratlé živočichy, o který se stará Calla a pracovní skupina Ekologie obnovy při katedře botaniky PŘF JU.

Cílem této fáze je ověřit, jaký potenciál může mít geocaching pro ochranu druhů vyžadujících pravidelné narušování stanoviště (některé předběžné výsledky jsme vám v Ďáblíku představili vloni). Aktuální nabídku ochránářských cachí najdete na našem webu „Objevte svou pískovnu“ v sekci „Geocaching“ (<http://www.calla.cz/objevtesvoupiskovnu/geocaching/>). I letos se v nich můžete setkat s originálními záložkami Lenky Pužmanové, které vám ukážou, co v pískovných roste a žije nebo jak se v nich správně chovat (a mohou sloužit i jako malé omalovánky pro děti).

A pokud jste o prázdninách nestihli reportáž o našem projektu, který natočila Česká televize pro Události, máte stále šanci na webu ČT (<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1097181328-udalosti/217411000100724/video/558713>).

Jiří Řehounek

Dálniční „collateral damage“

Celkem standardem už se u nových českých dálnic stala opatření pro tzv. migrační prostupnost, což je trend jistě pozitivní. Pokud už musíme mít těch dálnic tolik (viz např. souběhy některých tras např. na jižní Moravě nebo na Ostravsku), ať skrz ně mohou alespoň na některých místech živočichové bezpečně procházet.

Ve správních řízeních se proto řeší zabezpečení dálnice během výstavby. Momentálně si ho můžete všimnout na rozestavěných úsecích D3 v jižních Čechách, kde jsou instalovány bílé zábrany cílící především na obojživelníky. A potom jde samozřejmě o oplocení dálnice a různé podchody a nadchody pro zvířata pro období provozu. Zpracovávají se migrační studie, řeší se parametry propustků pod dálnicí, na některých místech se budují ony mediálně propírané ekodukty. Teoreticky to máme dokonale „zmáknuté“, v praxi se však mohou objevit zádrhele.

Jedním z nich je souběh dálnice s dalšími komunikacemi. Na některých místech vedou třeba silnice nižší třídy po obou stranách dálničního tělesa, jinde existuje těsný souběh třeba s železnicí, často je situace ještě komplikovaná vedením na náspech či v zářezích. Pak je samozřejmě na místě předem zajistit, aby měli živočichové zajištěný bezpečný průchod přes celou soustavu liniových staveb. V praxi bývá sice na okolních silnicích menší provoz, ale stejně by na to měli zpracovatelé biologických průzkumů nebo dokumentací EIA myslet a alespoň přesvědčivě zdůvodnit, že migrační prostupnost okolních staveb nebude problematická.

Druhý problém souvisí se samotnou realizací a kontrolou všech naplánovaných opatření, na což nedávno upozornili studenti soběslavského gymnázia při zpracovávání domácího úkolu na letošní krajské kolo ekologické olympiády. Během jeho přípravy prošli krátký úsek dálnice D3 mezi Soběslaví a Veselím

nad Lužnicí a nestačili se divit. Zábrany pro pohyb oboživelníků neúplné nebo s mezerami pod dolním okrajem; otevřené, špatně postavené a neupevněné branky; špatně upevněné pletivo; nenavazující úseky plotů. To je výčet nedostatků, který gymnazisté zaznamenali na náhodně vybraném úseku nově dokončené dálnice. Výsledkem jsou samozřejmě, zvířata volně procházející až k vozovce, což ve studentském úkolu dokládají fotografie dvou mrtvých lišek.

Na papíře umíme dálnici nakreslit relativně slušně, praxe ale poněkud pokulhává. Zjevně by to chtělo nastavit lépe kontrolní mechanismy, aby výstavbou vysněných autostrád vznikaly co nejmenší vedlejší ztráty (*collateral damage*). Termín jsem si vypůjčil z vojenského prostředí, problém však po mém soudu vystihuje. Doufám, že si tento eufemismus stavitelé dálnic nechtějí osvojit.

Jiří Řehounek

Dan Trump

Český veřejný prostor má za sebou další milník na své cestě východní směrem. Už jsem si stačil zvyknout, že „za všechno můžou Židi a ekoteroristi“, ale nepřestává mě zarážet argumentační deficit politiků, kteří si z nesmyslů tohoto typu udělali mantru ve zjevné snaze prosadit alternativní fakta pěkně po trumpovsku.

Ministr dopravy Dan Ťok kvůli tomu v létě dokonce svolal zvláštní tiskovou konferenci, v níž lidu sdělil, že Děti Země zdržují dostavbu dálnice D11. Podání rozkladu vůči stavebnímu povolení označil za šikanu a obvinil ekoteroristy, že ani jedna jejich připomínka se netýká životního prostředí. Pikantní je, že rozklad se podává k ministrově dopravě, takže panu Ťokovi držíme palce, aby stihl rozhodnout v termínu a dostavbu dálnice už dále nezdržoval.

Ne že by mě to překvapilo. Zrovna pan Ťok mívá obvykle po ruce plný pytel alternativních faktů (hlavně neblábolit, že). A před volbami se dalo čekat, že bude chtít na někoho svalit vlastní neschopnost. Mnohem méně pochopitelné se mi jeví, že mu to většina české novinářské obce zbaštila i s navijákem, aniž by se obtěžovala s ověřováním faktů skutečných.

A jak je to tedy doopravdy? Investorem nových autostrád je u nás Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD), tedy organizace řízená ministerstvem dopravy. Stavební povolení vyřizuje stavební úřad, kterým je v případě dálnic – ministerstvo dopravy. Ano, až tak jednoduché to dálničáři mají. Stavební řízení přesto trvalo celých třináct měsíců. Po celou tu dobu ho blokovali nebezpeční ekoteroristi z ministerstva dopravy a jemu podřízeného ŘSD. Jak šikanózní!

Účastníci řízení nemají žádnou rozhodovací pravomoc a musejí se řídit správními lhůtami. Jakmile cokoli nedodají včas, mají smůlu. Pokud však lhůtu nerespektuje ministerstvo dopravy, ze zpoždění obviní nepohodlného účastníka řízení. A když dá neziskovka, obec nebo prostý občan celou věc k soudu, bez přiznání tzv. odkladného účinku mají smůlu. Povolení platí, stavba běží a než soud rozhodne (často ve prospěch ekoteroristů), dávno už po dálnici sviští auta, pokud na ni tedy zrovna nesjede svah, který se odmítá řídit vládním rozhodnutím.

Prostě to postavíme. Nekecáme, makáme. Dálnici, dálnici, dálnici! Bez ohledu na zákony, na geologické posudky, na přírodu. Ano, bude líp.

V jednom má ale Dan Ťok kus pravdy. Kdybych já osobně měl možnost třeba výstavbě takové dálnice D8 přes krásnou krajinu Českého středohoří skutečně zabránit, neváhal bych ani vteřinu.

Jiří Řehounek

I městský trávník může být kvetoucí loukou

Suché a horké léto opět oživilo diskusi, která se točí kolem správné péče o městské trávníky. Vytvořit uprostřed města nebo na vlastní zahradě kvetoucí louku přitom nemusí být složité.

Městské trávníky mohou hostit překvapivě velké množství živočišných a rostlinných druhů. Podmínkou je ovšem správná péče, která respektuje životní nároky jejich obyvatel. Příkladem špatné péče může být třeba letní sekání trávníků bez ohledu na aktuální podmínky.

„Pokud je v létě delší dobu sucho, stanou se často ze zelených městských trávníků slámově žluté, slunečním žářem sežehnuté plochy. Některým bylinám ovšem sucho nevadí tolik jako trávám a dokážou i na takovém trávníku vykvést v překvapivě velkém počtu, což přiláká motýly, včely a další živočichy. Sekání takové plochy je v létě nejen zbytečné, ale přímo škodlivé pro živočichy, kteří s námi sdílejí městské prostředí,“ říká Jiří Řehounek z nevládní organizace Calla.

Vzniku květnatých trávníků ve městech však lze také aktivně napomáhat.

Příkladem může být úprava doby a frekvence jejich sekání, nebo zavedení tzv. mozaikové seče, kdy se posekané plochy během roku střídají. Velikost trávníku přitom není vůbec důležitá. Krásně rozkvést může nejen městský park, ale i zahrada u rodinného domku.

Zatímco v řadě evropských zemí existuje mnoho míst, na kterých můžeme hledat inspiraci, u nás se trend rozkvetlých trávníků rozjíždí zatím pomalu. Za jeden z ukázkových projektů můžeme považovat českobudějovický areál Biologického centra AV ČR a Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, za jehož úpravami stojí převážně zaměstnanci a studenti z obou institucí.

„Cítili jsme se zahanbeni, že sterilní areály výzkumné a vzdělávací instituce neposkytují inspirativní prostředí nejen našim zaměstnancům, ale hlavně studentům, tedy budoucím generacím všemožných profesí, které se zde připravují do života. S přírodě blízkou péčí areál rychle ožil rostlinami i zvířaty a začal být využíván k volnočasovým aktivitám. Značně ubylo sekání trávníků. A přestože toho se zelenými plochami děláme opravdu hodně, paradoxně ve dvou lidech zvládáme nejen údržbu, ale také výsadbu ovocných stromů, péči o jezírka a další zvelebování dvou rozsáhlých areálů,“ říká Miloslav Jirků, vědec z Biologického centra AV ČR, který stál od počátku u proměny areálu.

Komplexní péče o zeď a také zkrášlení areálu Biologického centra a Přírodovědecké fakulty JU zahrnuje nejen podporu květnatých trávníků, ale také vytváření tůňek či vysazování planých a ovocných dřevin, zahrada Přírodovědecké fakulty se může dokonce pochlubit i unikátní písečnou dunou. Areál teď krásně kvete, poskytuje útočiště mnoha běžným i ohroženým druhům a navíc ožil i lidmi, protože z mnoha

nehezkých zákoutí vznikla nová posezení či místa pro pikniky a studium.

V ochraně přírody dnes nejde pouze o ohrožené druhy a chráněná území, která sama o sobě nemohou k záchraně biologické rozmanitosti stačit. Je prokázáno, že početnost běžných druhů denních motýlů a jiného hmyzu v krajině klesá rychlým tempem. Právě proto, že jsou běžné, tak jejich úbytek moc nevnímáme, nebo podceňujeme. A přitom někdy stačí tak málo. Třeba neposekat trávník, nebo jej posekat jen část, strávit raději čas s rodinou a zbytek dosekat třeba za dva týdny.

„Podstata přírodě blízké péče o městskou, ale i zahradní zeleň je v rozmanitosti podmínek. Na krátkce stržženém pažitě s vysázenými tůjemi se motýlům, a vlastně ani ničemu jinému, líbit nebude. Zato porost kopřiv ponechaný v zapadlém koutě zahrady, malá tůňka a kus neposečeného trávníku, možná i s dosetými lučnými květinami, na vaši zahradu nejen přiláká zajímavé a užitečné tvory, ale vytvoří jim také vhodné podmínky pro život. Někdo tomu říká „přírodní zahrady“, někdo „butterfly gardening“ a někdo vůbec nijak, ale podstata je stejná. Vytvořit co nejrozmanitější místo, které bude pěkné na pohled a příjemné pro život lidí i motýlů,“ shrnuje Jiří Řehounek.

Jiří Řehounek

Další informace k tématu: web Příroda ve městě – <http://calla.cz/prirodavemeste/>, Twitterový účet fakultní zahrady PŘF JU – <https://twitter.com/fakzahr>

Glyfosát v EU: Vlády se na prodloužení registrace nebezpečného herbicidu nedohodly

Evropské státy neodsouhlasily prodloužit povolení glyfosátu, navrhované Evropskou komisí - tentokrát na pětileté období. Proti byly Francie, Belgie, Řecko, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta a Rakousko. Pět států (Bulharsko, Německo, Polsko, Portugalsko a Rumunsko) se zdrželo hlasování. Marian Jurečka za Českou republiku opět hlasoval za prodloužení povolení. Evropské státy odmítly přijmout návrh Komise na prodloužení glyfosátu už posedmé.

Jelikož státy nedospěly ke kvalifikované většině, Komise oznámila, že nechá o návrhu na pětileté prodloužení hlasovat odvolací výbor. Ten sestává také ze zástupců členských zemí, může však už pouze hlasovat o návrhu, další jednání nejsou možná. Odvolací výbor bude hlasovat pravděpodobně do konce listopadu. Komise přitom v minulosti deklarovala, že v případě, že státy nerozhodnou, funkci odvolacího výboru nevyužije.

Některé z důvodů pro okamžité výrazné omezení a postupné nahrazení glyfosátu postupy šetrnými ke zdraví i přírodě:

- Glyfosát je nejpoužívanějším herbicidem u nás i ve světě. Testování ho objevilo v potravinách - například medu, pečivu, zmrzlině nebo pivu; v hygienických potřebách, tělech zvířat žijících v zemědělské krajině i v tělech lidí.“
- Pro lidské zdraví představuje riziko. Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny (IARC), nejvyšší

medicínská autorita v oblasti rakoviny, řadí glyfosát mezi pravděpodobné lidské karcinogeny. K tomuto závěru došla na základě nezávislých, zveřejněných a tzv. peer-reviewed studií. Existuje podezření, že působí genotoxicky, může narušovat fungování hormonální soustavy a poškozovat vývoj plodu a průběh těhotenství. Studie publikovaná v lednu 2017 také prokázala souvislost mezi glyfosátovými herbicidy a závažným onemocněním jater. Běžně se navíc používá ve směsi s dalšími látkami, dopady tzv. koktejlového efektu na lidské zdraví přitom nejsou známy vůbec.

- Glyfosát se zřejmě nerozkládá tak rychle, jak uvádí výrobce a jak se doposud soudilo. Nejnovější evropský výzkum objevil rezidua glyfosátu v 45 % půdy.
- Poškozuje životní prostředí. Glyfosát je jedovatý pro vodní organismy, může se přitom vyplavovat do řek a spodních vod. Poškozuje ornou půdu a snižuje její úrodnost. Snižuje biodiverzitu a vede k šíření rezistentních plevelů. Existuje také podezření, že glyfosát je jednou z látek, které způsobují syndrom zhroucení včelstev.
- Aféra Monsanto papers ukazuje, že výrobce ovlivňoval studie dopadu glyfosátu na lidské zdraví. Interní dokumenty společnosti Monsanto ukazují, že firma ovlivňovala studie podepsané nezávislými vědci a snažila se zakrýt data prokazující škodlivé dopady glyfosátu a glyfosátových herbicidů na lidské zdraví. Dokumenty byly zveřejněny v rámci soudních procesů v USA, ve kterých zhruba dva tisíce farmářů žaluje firmu Monsanto za to, že jim glyfosátové herbicidy způsobily rakovinu.
- Monsanto dlouhodobě útočí na vědce, jejichž studie poukazují na zdravotní škodlivost glyfosátu nebo glyfosátových herbicidů. Vědci IARC čelí těžké kritice a snahám o diskreditaci od zařazení glyfosátu na seznam pravděpodobných karcinogenů. "Obětí" Monsanto se stal také francouzský toxikolog Gilles-Éric Séralini, který v průběhu dvou let přidával do pitné vody laboratorních potkanů Roundup a krmil je geneticky modifikovanou kukuřicí ošetřenou glyfosátem. Potkani vykazovali poškození jater, u samic se ve zvýšené míře objevila rakovina prsu. Po zveřejnění studie se na toxikologa snesla neobvyklá vlna kritiky, například pro "využívání zvířat k propagandě". Nedlouho po zveřejnění Séraliniho práce zasedl do rady časopisu, který studii uvěřil, bývalý zaměstnanec Monsanto, a po půl roce časopis studii stáhl.
- Evropská komise navrhuje prodloužení na základě závěrů EFSA a ECHA, podle kterých glyfosát není karcinogenní. Oba úřady však své stanovisko opírají i o nezveřejněné studie poskytnuté samotným průmyslem. EFSA také čelí kritice, že ve svém hodnocení zkopírovala celé pasáže z hodnocení předloženém samotným výrobcem glyfosátu.
- Evropský parlament požaduje zákaz glyfosátu do roku 2022. Parlament chce také okamžitý zákaz použití na dosoušení plodin před sklizní (tzv. desikaci), neprofesionální použití a používání v parcích, hřištích a veřejných zahradách. Poslanci se také shodli na tom, že hodnocení pesticidů na úrovni EU musí být založeno pouze na zveřejněných, nezávislých a tzv. peer-reviewed studiích. Návrh předložil český europoslanec Pavel Poc a získal podporu většiny poslanců.
- Alternativy ke glyfosátu existují jak pro správu veřejných prostranství, tak v zemědělství. Podle studií nemusí být přitom nákladnější než použití glyfosátu, při zohlednění nákladů na poškozené zdraví a životní prostředí vycházejí naopak nechemické metody levněji.

Z tiskových zpráv Hnutí DIHA, první foto Jakub Hruška

Jsou informace o podzemním výzkumném pracovišti Bukov natolik problematické, že je Správa úložišť utajuje?

Calla se rozhodla domoci se žalobou zpřístupnění zásadní technicko-ekonomické studie realizace výzkumného programu Podzemního výzkumného pracoviště (PVP) Bukov v bývalých uranových dolech na Vysočině, která měla doložit vhodnost lokality pro výzkumnou činnost pro hlubinné úložiště. Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) totiž v rozporu se zákonem o svobodném přístupu k informacím odmítla studii a oponentní posudky k ní poskytnout a její rozhodnutí o odvolání potvrdil i ředitel SÚRAO.

O vypracování požadované studie rozhodla vláda poté, co se vyskytly pochybnosti o smysluplnosti projektu. Geologická stavba v PVP Bukov se totiž výrazně liší od ostatních pro úložiště vytipovaných lokalit v České republice. Navíc je v Bukově horninové prostředí velmi komplikované, narušené, takže projekt podzemní laboratoře musel být během krátké doby dvakrát zásadně změněn z důvodu vážných potíží při ražbě.

Otazníky se ale vznášejí i nad zákonností vlastního rozhodnutí o stavbě nyní již vyraženého PVP Bukov. Smlouva o dílo, jehož cena se vyšplhala na 107 milionů korun mezi SÚRAO a státním podnikem DIAMO jako dodavatelem, byla podepsána v květnu 2013, aniž o tom rozhodla vláda, která je k tomu kompetentní. V prosinci 2016 pak vláda na návrh exministra průmyslu Mládky rozhodla poskytnout dalších 313 milionů korun z jaderného účtu bez výběrového řízení pro s.p. DIAMO pro zajištění provozu PVP Bukov do roku 2019.

A další položky postupně odčerpávané z jaderného účtu ve prospěch Bukova naskakují. Celkové náklady z veřejných prostředků na vybudování, provoz a výzkum do roku 2030 mají činit ještě cca 1,8 miliardy korun. Poté má být vyražena podzemní laboratoř v místě vybraném pro budoucí úložiště a experimenty opět provedeny v již reálných horninových podmínkách.

Pavel Doucha, partner advokátní kanceláře Doucha Šikola advokáti s.r.o., doplnil: „*Důvody pro neposkytnutí studie, které uvedla Správa úložišť – odkaz na autorský zákon a že jde o pouhou podkladovou informaci pro další rozhodování, jsou účelové a nemají oporu v zákoně. Jsme přesvědčeni, že soud nám dá za pravdu.*“

Edvard Sequens

Je po volbách a ministr Brabec vlepil obcím políček

Ministr životního prostředí Richard Brabec překvapivě vrátil do života průzkumná území pro geologické práce pro vyhledávání hlubinného úložiště jaderného odpadu na lokalitách Březový potok (blízko Horažďovic), Čertovka (u Lubence), Čihadlo (u Lodhého na Jindřichohradecku) a Magdaléna (u Jistebnice na Táborsku). O osudu zbývajících tří průzkumných území z Vysočiny bude rozhodnuto později.

Ministr zrušil dřívější rozhodnutí svého ministerstva a prohlásil, že se má opět rozhodovat o prodloužení doby platnosti průzkumných území, ačkoliv jejich platnost skončila na konci roku 2016. To je v naprostém rozporu se zákonem. Jde o další z chaotických kroků státní správy v přípravě této strategické a citlivé stavby

za více než sto miliard korun. Ministr se tímto krokem pokouší velmi nešťastně napravit předchozí nedbalost úředníků Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), kteří nestihli provést průzkumy v původně plánovaném termínu, ani včas zajistit prodloužení platnosti rozhodnutí, které průzkumy umožňují. Důsledky tohoto chaotického postupu pak odnášejí samosprávy ve vytipovaných lokalitách.

SÚRAO mezitím začala tvrdit, že k provedení plánovaných geologických prací vlastně průzkumná území nepotřebuje a původně plánované práce začala s tichým souhlasem Ministerstva životního prostředí (MŽP) uskutečňovat jako výzkum, k němuž průzkumná území nejsou potřebná.

Na náš podnět MŽP provedlo v červnu letošního roku kontrolu činnosti SÚRAO, která měla vyjasnit správnost postupu SÚRAO. Do této doby není výsledek znám, ministr Brabec neodpověděl ani na [otevřený dopis](#) Platformy proti úložišti hlubinného odpadu z 16. října urgující tuto záležitost.

Městský soud v Praze dodnes nerozhodl o žalobách 18 obcí a 6 spolků, které napadly nezákonnost vlastního stanovení průzkumných území v roce 2015. Obce i spolky sdružené v Platformě proti hlubinnému úložišti jsou přesto připraveny v i v případě prodloužení platnosti průzkumných území použít všechny dostupné právní prostředky k obraně zájmů obyvatel dotčených území.

Petr Nohava, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti řekl: „*Je to jen další políček obcím. A jeho vzkaz je zřejmý – žádná pravidla neplatí. Stát ztrácí poslední zbytky důvěryhodnost a celý proces začíná připomínat frašku.*“

Pavel Doucha, partner advokátní kanceláře Doucha Šikola advokáti s.r.o., doplnil: „*Postup ministerstva se z právního hlediska těžko chápe. Stejně jako nelze oživovat mrtvoly, nelze prodlužovat rozhodnutí, jejichž platnost vypršela.*“

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti

Pod lithiovou mlhou září špinavý uran

Skutečným důsledkem schválení vládou schváleného materiálu „*Zpráva o nutnosti zajištění ekonomických zájmů státu v oblasti využití kritických superstrategických surovin EU a některých dalších surovin*“ bude zachování tuzemského uranového průmyslu a to s významnou podporou státu. Navzdory faktu, že těžba uranu v České republice skončila a nastal čas úklidu škod ještě za desítky miliard korun. Pro MPO a zejména pro sebe zprávu připravil státní podnik DIAMO bez předchozí konzultace s kompetenčně spoluzodpovědným MŽP. Přestože název materiálu budí dojem, že jde především o politiky tolik propírané lithium, namísto surovin pro 21. století se tak ve skutečnosti máme vracet k surovinám století minulého.

Vláda tak schválením dokumentu také:

- zajistí naprostý monopol s.p. DIAMO pro průzkumy, těžbu a úpravu uranu a zahlazování následků po

těžbě a úpravě;

- zcela uvolní cestu pro geologické průzkumy ložisek uranu u Brzkova na Vysočině a na Liberecku;
- v rozporu s oprávněnými zájmy dotčených obcí a vlastníků, bude moci DIAMO navrhovat stanovení chráněných ložiskových území pro těžbu uranu;
- otevře cestu pro přípravné a otevírací práce pro těžbu uranu v realizační etapě, které se „neobejdou bez objemných dotací ze státního rozpočtu“ a které následně má schvalovat vláda;
- rozhodne o zachování dosluhující chemické úpravný uranových rud v Dolní Rožínce a zdejšího odkaliště namísto jeho tolik potřebné sanace;
- umožní, aby DIAMO pod záminkou „udržení těžební schopnosti v oblasti personální a technické“ požadovalo veřejné finance na podporu těžebních aktivit, mezi které patří využití uranu na novém tuzemském nebo zahraničním ložisku nebo také rozšiřování podzemního výzkumného pracoviště Bukov pro Správu úložišť radioaktivních odpadů.

Je těžko uvěřitelné, že ministerstvo průmyslu se pomocí připravených usnesení vlády pokouší usměrnit pouhé čtyři měsíce starou Surovinovou politiku České republiky (schválena 14. června 2017) a nechává si uložit zpracovat její aktualizaci do 30. dubna 2018, přestože se nestalo nic nového, co by nebylo známo již v první polovině roku. Vedle toho odmítá změnit státní energetickou koncepci, jejíž obsah již dlouho nevyhovuje měnící se energetické realitě Evropy i světa.

Edvard Sequens

Dostavba sem, dostavba tam

Z médií se na nás hrnou informace o nutnosti „dostavět“ Dukovany, že se ČEZ rozdělí kvůli „dostavbě“ nových reaktorů, co si která politická strana myslí o „dostavbě“ jaderných elektráren, výzkumníci Sociologického ústavu se nás ptají na názor na „dostavbu“ Temelína apod. Zdá se, že se tuzemským propagátorům atomových reaktorů podařilo prosadit zcela nový význam toho slova, když začalo být bezmyšlenkovitě používáno v běžné mluvě i když je to vlastně podivné.

Podle Slovníku spisovného jazyka českého Ústavu pro jazyk český je slovo „dostavba“ chápáno jako: „*dokončení stavby; dostavění: stavební dřevo na dostavbu chaty; d. rozestavěných státních silnic; stav. pozdější, dodatečné dokončení stavby v úseku pojatém již do původního návrhu: d. chrámu sv. Víta*“. Tak jsem ho donedávna vnímal i já. Často jsme se s ním potkávali při debatách, zda dostavět či nedostavět rozestavěné dva jaderné reaktory v Temelíně v devadesátých letech minulého století, když začala raketově narůstat cena a jedno oznámení odkladu dokončení stíhalo druhé.

Přešly roky, trochu se na ten kolosální průšvih s Temelínem zapomělo, a objevil se projekt dalších dvou nových reaktorů v Temelíně, které měly být postaveny vedle stávajících.

Přestože šlo o plán na nový jaderný zdroj, najednou se v prohlášeních některých politiků a ve výstupech práce PR oddělení ČEZu začalo objevovat sousloví „dostavba Temelína“. Účelem zjevně bylo získat pro nové reaktory veřejné mínění. Přeci jen snáze se mávne rukou nad dokončením nějaké již rozestavěné stavby,

než když se má začít stavět nová „na zelené louce“. Evokuje to menší negativní dopady a taky hospodárnost – přeci nenecháme něco nedokončené.

A když se něco opakovalo stále dokola, mnozí přestali přemýšlet nad obsahem. Jestliže „dostavba Temelína“ byl nesmysl, protože ani ten největší milovník jaderné energetiky tu nechtěl dokončovat původní socialistický a hned po roce 1989 zkorigovaný projekt v podobě čtyř koncepčně již zastaralých sovětských reaktorů VVER 1000, v případě „dostavby Dukovan“ jde o rozpor ještě výraznější, jelikož elektrárna již byla dokončena v roce 1987. Dostavovat by se tu pro zvýšení bezpečnosti mohly leda tak plnotlaké ochranné obálky kolem každého reaktoru, které elektrárna nemá, ale ne nové reaktory.

Po pravdě se ani nedivím, že „dostavbě“ používají politici, protože mnozí říkají různá nesmyslná slova docela často. Nepřekvapuje mne to ani v případě lidí z jaderného průmyslu, ti zase velmi dobře vědí, proč to říkají. Ale u novinářů bych již čekal větší citlivost na obsah slov a sociologové z Akademie věd, obvykle v průzkumech veřejného mínění vážící slova na miskách vah kvůli jejich neutralitě, by měli vědět, že vlastně dostávají „cinknutý“ výsledek. Ale možná jsem jen zbytečně přecitlivělý, „dostavba“ skutečně už získala jiný význam a budeme se potkávat i s dostavbou přehrad, kanálu Dunaj-Odra-Labe či třeba nových spaloven odpadků.

Edvard Sequens

V TV Dorf o českých radioaktivních odpadech

Edvard Sequens z Cally a Gabriela Reitingerová s Pavlem Vlčkem z OIŽP byli pozváni do linecké TV Dorf na debatu o problematice jaderného odpadu za severní hranicí Horního Rakouska, kde nyní proti českému postupu sbírají podpisy pod petici. Je to česko-německy, zhlédnout můžete zde: <https://www.dorftv.at/video/28018>.

Edvard Sequens

VYŠLO

Jaderný odpad 2/2017

Ve zpravodaji JADERNÝ ODPAD č. 2/2017 naleznete několik stránek informací o problematice jaderného odpadu, které jsou nezávislé na Správě úložišť. Ta v devíti lokalitách na území republiky hledá místo pro hlubinné úložiště, ale s geologickými pracemi začala i přesto, že nemá platná průzkumná území.

Prováděné práce totiž navzdory stejnému obsahu označuje jinak – jako pouhé výzkumy. Zda máme po volbách čekat změnu, si přečtete v článku od Daniela Vondrouše. A určitě nevynechejte rozhovor s geologem Matějem Machkem. Dozvíte se také, jaké stíny vyvstávají kolem tzv. „unikátního podzemního pracoviště“ Bukov, které začalo polykat stovky milionů.

Zpravodaj si stáhněte:
http://www.temelin.cz/images/PDF/jo_2_17.pdf

Edvard Sequens

Steve Thomas: Slabiny uchazečů o výstavbu reaktorů v České republice

REAKTOR	STŘANA	FFR	START	SPROJEKT	POZNAMKA
OLKILUOTO	FIN	EPR	2005	2016	zpoždění
FLAMANVILLE	FRA	EPR	2012	2019	zpoždění
TAICHAN 1	CHN	EPR	2014	2017	zpoždění
SANMEN 1	CHN	AP1000	2013	2016	zpoždění
HAIYANG 1	CHN	AP1000	2014	2016	zpoždění
SUMMER 2, 3	USA	AP1000	2016		zrušeno
VOGTLE 2	USA	AP1000	2016	2022	zpoždění
LENINGRAD 2-1	RUS	ACS 2006	2010	2016	zpoždění
NOVOVOROŽEC 2-2	RUS	ACS 2006	2014	2019	zpoždění
OSTRAVETS 1	BLR	ACS 2006	2010	2019	zpoždění
SARAKAWA 1	JPN	AP1000	2017	2019	zpoždění

PROF. STEPHEN THOMAS
ZÁŘÍ 2017

Aliance pro energetickou soběstačnost, Calla a pražská kancelář Heinrich-Böll-Stiftung představily novou publikaci emeritního profesora Stephena Thomase (University of Greenwich, Velká Británie) *"Slabiny uchazečů o výstavbu nových reaktorů v ČR"*, která přináší unikátní přehled stavu aktuálně rozestavěných jaderných elektráren po světě. Publikace se zaměřuje především na technologie, které mohou být ve hře pro uvažovanou výstavbu nových jaderných reaktorů v České republice. Srovnáním situace na reaktorových staveništích profesor Thomas dochází k závěru, že naprostou většinu projektů v Evropě, USA, Číně nebo Rusku provází zásadní zpoždění, technologické problémy a růst konečné ceny.

Profesor Stephen Thomas svá zjištění shrnul během své návštěvy České republiky: „Ruská strana nedisponuje úspěšnými projekty nových reaktorů po světě, její stavby se zpožďují a je známa mnoha nehodami při výstavbě. Americký Westinghouse a francouzská Areva jsou ve finančních problémech na hranici bankrotu a čínské společnosti nemají žádnou zkušenost s

budováním jaderných elektráren v zahraničí. Jižní Korea zvolila prezidenta, který připravuje plán ústupu od jaderné energetiky a její reaktory by potřebovaly značnou revizi technologie. Jihokorejské jaderné projekty navíc momentálně nevyhovují bezpečnostním standardům Evropské unie.“

Profesor Thomas pak doporučil české vládě neriskovat budoucí stabilitu v české energetice investicemi do rizikových jaderných projektů: „Na trhu je mnoho nejaderných možností, které jsou spolehlivější, levnější a efektivnější v naplňování cílů snižování emisí skleníkových plynů pro Českou republiku.“

„Nové jaderné reaktory jsou nejdražší řešení pro budoucí energetiku. Zkušenosti ze zahraničních projektů, které provází zpoždění, zdražení a v některých případech dokonce zrušení rozestavených projektů, ukazují, že česká vláda vsadila na špatného koně. Studie profesora Thomase je klíčový impuls pro českou diskuzi před volbami. Drtivá většina politických stran u nás slibuje nové jaderné reaktory, ale zavírá oči před technologickými problémy nebo faktem, že investici budou muset zaplatit spotřebitelé elektřiny na místo využití cenově dostupných obnovitelných zdrojů,“ shrnuje český kontext studie Martin Sedlák z Aliance pro energetickou soběstačnost.

Edvard Sequens z Calla – Sdružení pro záchranu prostředí pak dodal: „České energetické debatě chybí seriózní diskuse o jiných možnostech zajištění energetických potřeb, než jsou drahé a v mnoha ohledech problematické jaderné elektrárny. Paradigma centralizované, státem zajišťované výroby, které fungovalo v minulosti, je pryč a těžko předpokládat, že se vrátí na dalších 100 let.“

Studie „Slabiny uchazečů o výstavbu nových jaderných reaktorů v ČR“ ukazuje přehled globálního trhu pro moderní typy jaderných reaktorů podle jejich dodavatelů:

- Westinghouse (reaktor AP 1000): výstavba reaktorů tohoto typu je na různých staveništích v Číně a USA zpožděna v průměru o čtyři roky. Stavba jaderné elektrárny Summer 2, 3 (USA) byla letos v létě dokonce zrušena po proinvestování několika miliard dolarů. Westinghouse sám se nyní potýká s bankrotem.
- Areva (reaktor EPR): zpoždění projektu výstavby jaderné elektrárny v Olkiluoto (Finsko) dosahuje 9 let, cena narostla na trojnásobek: 8,5 miliardy euro. Problémy mají také staveniště ve Francii a Číně. Obdobně

se s růstem nákladů potýká ještě nezapočatá stavba reaktoru v Hinkley Point C (Velká Británie).

- Rosatom (reaktor AES-2006): jako jediný z dodavatelů může nabídnout dokončený reaktor, ovšem také tento potenciální dodavatel se potýká s technologickými problémy a slabou bezpečností práce. Finský jaderný dozor například kritizuje špatné personální zajištění nebo nízký počet odborníků. Dokladem toho jsou krizové situace v minulosti: Například v červenci 2011 se zborčila ocelová výztuž před betonováním stěny kontejnmentu na staveništi elektrárny Leningrad. V červenci 2016 během manipulace s tlakovou nádobou reaktoru v běloruské elektrárně Ostrovec došlo k jejímu uvolnění a pádu z výšky čtyř metrů.
- Jižní Korea (reaktor KEPCO APR1400): reaktor tohoto typu je provozován v Jižní Koreji, další tři jsou rozestavěné. Budoucí vývoj je však otázkou, neboť Jižní Korea by měla od jaderné energetiky postupně odstoupit. KEPCO připouští, že reaktor není vybaven drahými bezpečnostními prvky, například dvojitým kontejnmentem pro ochranu před pádem letadla nebo jímkou pro záchyt taveniny, které jaderné dozory v Evropě vyžadují.
- Čína (reaktor CGN HUALONG ONE): výstavba byla zahájena nedávno, nelze tedy projekt hodnotit.

Studii si stáhnete tu: http://www.temelin.cz/images/PDF/thomas_reaktory2017.pdf.

Martin Sedlák, Aliance pro energetickou soběstačnost a Edvard Sequens, Calla

Kompost - výživné (nejen) regionální čtení o ochraně přírody

Kompost je elektronický měsíčník, který již šestým rokem mapuje environmentální dění zejména na Strakonicku. Příspěvky zaměřené na regionální aktivity na ochranu přírody doplňují články odrážející i všeobecné dění v této oblasti a měsíčník má přesah do světa literatury a zdravého životního stylu. Kompost propojuje činnosti a ekologicky laděné akce Ekoporadny a pobočky Šmidingerovy knihovny spolu s aktivitami strakonické základní organizace ČSOP.

Co v něm můžete konkrétně hledat? Kromě upoutávek a ohlédnutí za regionálními environmentálními činnostmi také přírodovědná pozorování popisující faunu, flóru i krajinu všeobecně. Konkrétní tipy na šetrnější a ohleduplnější životní styl jsou doplněny

poetičtějšími literárními příspěvky, recenzemi na tematické publikace nebo odkazy na televizní dokumenty. K návštěvě akcí vás naláká jejich měsíční přehled a v závěru se můžete inspirovat i v kuchyni - kompostovou náplň doplňují recepty na pokrmy ohleduplné ke zvířatům a životnímu prostředí.

Měsíčník Kompost vychází v elektronické podobě a k jeho bezplatnému odběru se můžete přihlásit zasláním mailové adresy na jan.juras@knih-st.cz. Archiv dosud vyšlých čísel naleznete [zde](#), aktuální říjnové číslo pak [tady](#). Kompost je rovněž otevřený všem přispěvatelům, kteří mají k uvedeným tématům co říci.

Jan Juráš

Tři ze čtyř jehličnatých stromů v našich lesích jsou nemocné

V minulém roce nadále klesalo zdraví lesů - defoliací (částečnou ztrátou listů či jehličí) - bylo poškozeno již 74,8 % jehličnanů (oproti 64,8 % v roce 2000) a 41,9 % listnáčů (oproti 25,8 % v roce 2000). Zpráva o stavu Životního prostředí v ČR za rok 2016, kterou předložilo Ministerstvo životního prostředí ostatním resortům k připomínce, přináší naléhavé varování. Na špatný zdravotní stav lesů upozorňuje i Zpráva o stavu lesa

a lesního hospodářství České republiky v roce 2016, kterou předkládá ministr zemědělství na dnešní jednání vlády.

Proto je třeba zásadně změnit nešetrné lesní hospodářství, které nerespektuje přírodní zákonitosti obnovy zdravého lesa a změnu klimatu. Je nezbytné změnit lesní zákon tak, aby zajistil větší výsadbu listnatých stromů a omezil holosečnou těžbu. Také je třeba certifikovat státní lesy ekologickým standardem FSC, který vyžaduje šetrnější přístupy – a navíc po tomto dřevu roste poptávka. První je úkolem pro novou vládu, ale druhé může – a v souladu se závazkem vlády v programovém prohlášení – by měl udělat neprodleně ještě ministr Marian Jurečka.

Kritická situace v lesích je zejména na severní Moravě, kde se kůrovcová kalamita vymkla kontrole. Těžební firmy kácejí lesy, až když z nich už kůrovec vylétal a napadl další. Rozsáhlé vytěžené plochy lesů se tak stále zvětšují, v ohrožení je už i Chráněná krajinná oblast Jeseníky, kam se kůrovec šíří z hospodářských lesů. Podle Hnutí DUHA se jedná o největší krizi lesů na našem území za posledních 200 let. Je kriticky důležité, aby ministři ihned zasáhli a rázně změnili způsob hospodaření ve státních podnicích, které spravují většinu českých lesů.

Aktuální výsledky přelomového výzkumu vedeného profesorem Jiřím Kopáčkem ukázaly, že tam, kde se odumřelé stromy nevytěží, obnovují se poškozené lesy mnohem lépe. Příroda si dokáže poradit, pokud jí necháme volnost. Naše lesy se však vyznačují silnými lesnickými zásahy a nepřírozenou skladbou druhů stromů i jejich věku (často převažují stejnověkové monokultury, zejména smrkové). Takové lesy jsou oslabené a znečištěny i změna klimatu jsou pro ně zásadním ohrožením.

Léčbu kritického zdravotního stavu našich lesů mohou zavést již současní ministři Marian Jurečka (jako ministr zemědělství zodpovídá za Lesy ČR, s.p.) a Martin Stropnický (jako ministr obrany zodpovídá za Vojenské lesy a statky, s.p.). Mohou rozhodnout o zavedení certifikátu FSC, který zaručuje udržitelné a k přírodě šetrné lesní hospodaření. Příští vláda by měla prosadit novelu zákona o lesích a změnit hospodářský model státních lesních podniků, aby dbal na udržitelnost a zlepšování zdravých lesů.

Český národní standard FSC pro lesní hospodaření důrazem na větší zastoupení smíšených porostů snižuje pravděpodobnost kalamit, zaručuje uchování nebo zlepšení vodního režimu v lesích, kvality půd, prevenci eroze, posílení biologické rozmanitosti lesů. Omezuje holoseče a používání nebezpečných pesticidů. Může také přispět k řešení současných sociálních problémů v lesním hospodaření a na venkově - striktně vyžaduje zajištění lesních prací kvalifikovanými pracovníky. Vede vlastníky a správce lesů k přednostnímu využívání místních a regionálních dřevozpracovatelů i místních dodavatelů lesních prací (v rámci platné legislativy), což podporuje místní zaměstnanost a rozvoj venkova.

Certifikace kvalitnějším certifikátem FSC může být – kromě zajištění udržitelné produkce - pro producenty dřeva i bezprostředně ekonomicky výhodná. Například IKEA Industry Malacky (kupuje část dřeva na Moravě) nebo Kloboucká lesní a.s. (dodává dřevo do IKEA Industry Malacky) nabízejí již nyní různé formy bonusů za FSC certifikovanou surovinu. Lesům města Zlín, které nechaly své hospodaření FSC certifikovat v loňském roce, se investice do certifikace do jednoho roku vrátila.

Jaromír Bláha, expert na ochranu lesů Hnutí DUHA, řekl: „České lesy volají o pomoc, jejich stav se dál zhoršuje. A zároveň český průmysl volá po certifikátu FSC. Zpracovatelé platí českým dodavatelům bonusy

za dřevo ze zodpovědně obhospodařovaných lesů s certifikátem FSC. Vláda se zavázala ve svém programu, že změní hospodářskou politiku státních lesů a slib dosud nesplnila. Nelze si tedy přestavit lepší příležitost pro ozdravení lesů, než je rychlé zavedení certifikátu FSC, který problémy, požadavky i závazky řeší. Na co tedy ministři - zejména Marian Jurečka - ještě čekají?"

Tisková zpráva Hnutí DUHA (redakčně kráceno)

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Ohrožený „prorok smrti“

„Nejznámější je pověra o sýčkovi, že usedá na chalupu, v níž má někdo umřít a volá: "Půjd! Půjd!" Jako proroka smrti lid tedy sýčka nenávidí," psal B. Moravec v časopise Háj ve 20. letech minulého století. Pověra mohla vzniknout tak, že hořící svíce u postelí nemocných kdysi lákaly do blízkosti chalup létající hmyz a také jejich predátora sýčka, který se při lovu ozýval.

Pověra je to ale houževnatá, jak si postěžoval v Respektu téměř o sto let později ornitolog Martin Šálek, který se snaží o záchranu této ohrožené sovy v ČR. Podle něj na jednom statku majitelé ze strachu o život dokonce zazdili otvor ve

starém holubníku, kde sýčci hnízdili. Hlavní příčinou vymírání sýčků jsou však změny v zemědělské krajině, kde sýčkům chybí potrava i vhodná hnízdiště.

Alespoň že se už sýčci (snad) nepřibíjejí živí na vrata, aby tak majitelé odvrátili neštěstí, které měla přítomnost těchto „proroků smrti“ přivolávat. Já osobně považuji za neštěstí spíše fakt, že u nás zbývá už jen posledních sto párů těchto zajímavých soviček.

Jiří Řehounek

Více informací o ochraně sýčků najdou zájemci na webu <http://new.birdlife.cz/sycek/>.

Sloučením ministerstev by ANO hazardovalo se zdravím lidí i přírodou

Velký otazník se vznáší nad plány ANO na sloučení ministerstva zemědělství a ministerstva životního prostředí, které jsou součástí jeho volebního programu. Záměr nese obrovské riziko, že na společném úřadě převládnu zájmy velkých agrárních firem a těžby dřeva nad snahou chránit přírodu, čelit erozi půdy či ozdravit naše lesy a chránit divokou přírodu v národních parcích i mimo ně.

Agendy obou úřadů se sice často prolínají, ale právě v nich se výrazně liší cíle a řešení. Například v lesích sleduje ministerstvo zemědělství převážně hospodářské cíle a ministerstvo životního prostředí ochranu přírody a rekreace pro občany. To v praxi vede k diskusím a kompromisům při tvorbě vládních zákonů a koncepcí. Jak by to vypadalo na sloučeném ministerstvu? Zvláště když právě MŽP po vedením Richarda

Brabce z ANO mělo tendenci zájmům MZe ustupovat. Riziko celé operace násobí i výrazný a neoddiskutovatelný zájem Agrofertu na zachování dotací pro velké zemědělské firmy či na velkoprodukcí řepky, která českou krajinu i zdraví lidí poškozují.

Pozitivnější je postoj ANO k závislosti zdejší ekonomiky na uhlí, byť i tam zůstávají otazníky. "Nepřipustíme prolomení limitů na velkolomu Československé armády," říká program ANO. Slibuje také pokračování výměny starých uhelných kotlů a odstavování uhelných elektráren a podporu úspor i samovýroby elektřiny z obnovitelných zdrojů.

Hnutí DUHA vítá antiuhelnou politiku ANO, je však nutné podívat se, jak ANO jednalo v této věci za současné vlády. Tato praxe byla sporná: Ministr Richard Brabec vytrvale usiloval o zachování limitů na ČSA, v závěru jednání však nebránil prolomení limitů na velkolomu Bílina. Selhal ve vládním úkolu předložit tzv. antifosilní zákon, který by výrazně napomohl postupnému, hladkému opouštění uhlí. Andrej Babiš coby ministr financí prosazoval výrazné zvýšení poplatků z hnědého uhlí (s čímž neuspěl ve vládě). Ministr Brabec v Bruselu ale hlasoval proti přísnějším limitům na znečištění z uhelných elektráren. Na druhou stranu prosazoval změny obchodování s emisemi, které by pomohly s opouštěním uhlí. Kotlíkové dotace jsou správné řešení, v režii ministra Brabce však podporovaly v první výzvě i nové uhelné kotle, u druhé (aktuální) byly vyřazeny, ale zůstaly kotle tzv. kombinované (v praxi se v nich spaluje hlavně uhlí).

Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA, řekl: „Důležitější než redukce počtu ministerstev je, zda bude stát schopen garantovat občanům ochranu zdraví a přírody. Sloučení ministerstva životního prostředí a ministerstva zemědělství je velký hazard. Zvláště když ANO neříká ani to, jak zajistí, že nové velké ministerstvo - zejména pokud jej budou řídit - nebude kopat za zájmy Agrofertu, které jsou s potřebami nápravy naší krajiny v rozporu? Nebo se opravdu ANO chce stát tím, kdo fakticky zruší důležitý výdobytek demokratického státu, který po roce 1989 založil samostatné ministerstvo napravující bezohlednost k životnímu prostředí i přírodě, kterou předváděl komunistický režim?“

Daniel Vondrouš, ředitel Zeleného kruhu, řekl: „Zákonodárci ANO spolu s dalšími zabránili tomu, aby se občané mohli starat o přírodu a životní prostředí ve svém okolí. Podřízením malého ministerstva životního prostředí jeho velkému soupeři ministerstvu zemědělství může ANO dosáhnout toho, že se o kvalitní prostředí pro život svých občanů přestane starat i stát. S tímto pomýleným nápadem už před sedmi lety přišla ODS. Po jeho drtivém odmítnutí odbornou i laickou veřejností od něj ustoupila.“

Podle tiskové zprávy Hnutí DUHA a Zeleného kruhu

ZELENÉ PERLY ZA ROK 2017

"Když se podíváte na věci kolem životního prostředí, které dneska ovládají ekoteroristé, místo ekologů, tak to jsou typické příklady, kdy jsme se neozvali včas a dostatečně razantně a kvalitně."

Ing. Ivan Pilný - ministr financí za Hnutí ANO, (popis stavu, kdy ČR od roku 2004 nezajistila soulad zákona o hodnocení vlivů na životní prostředí s evropskou směrnicí EIA, takže EK proti ČR vedla vytýkácí řízení a úspěšnou žalobu u ESD)

v pořadu Otázky Václava Moravce (48:05-48:15 minuta), 12. 11. 2017, <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/217411030511112-otazky-vaclava-moravce-2-cast>

Z deníčku budoucího premiéra

3. září. Zveřejnili jsme volební program. Protože stát řídíme jako firmu, bylo prostě potřeba osekát ministerstva. Lidská práva zrušíme a legislativu si přetáhne Robert na spravedlnost. Ale co dál? Tak jsem vymyslel, že prostě zrušíme životní prostředí a přidáme ho k zemědělství. Ekoteroristi budou řvát, ale Richard klidně ministr zemědělství být může. Je to přece manažer. A študáci budou místo na chmel jezdit na sklizeň řepky.

17. září. Tak se mi ten program rozležel v hlavě. Furt musím myslet na slučování ministerstev. Taková doprava s průmyslem, to by šlo sloučit jedna dvě. Ministerstvo průmyslu a dopravy zní dobře. A místní rozvoj vlastně znamená, že všude postavíme dálnice, tak ho tam přidám taky. Dan to určitě zvládne všechno. Je to manažer.

29. září. Přemýšlím, co udělat s Karlou, když jsem zrušil místní rozvoj. Ona je ale dobrá manažerka, takže se nebude bát změny rezortu. Tak řekněme ministerstvo školství, zdravotnictví a sociálních věcí? Kulturu z názvu vynecháme, většinu agendy zrušíme a cestovní ruch přidáme Danovi. Neříká se mu nadarmo turistický průmysl.

5. října. Obrana a vnitro jsou prostě kandidáti na sloučení! Přece vojáci i policajti nosí pistole, no né? Nakupovalo by se to najednou a dostaneme množstevní slevu. Martin jako ministr obrany a vnitra, to zní dobře. A přidám mu i zahraničí, on je fakticky manažer a dělal přece toho velvyslance.

10. října. Už dlouho (asi dva dny) si myslím, že spravedlnost je kandidát na zrušení. Robert je fajn, ale trochu moc přemýšlí a klidně i nahlas před těmi hyenami od novin. Tak by se dobrý manažer chovat neměl! Takže za mě palec dolů. Přidám to Martinovi pod vnitro, ta agenda se přece dost překrývá. A státní zástupce zrušíme úplně.

18. října. Tak mi Jaroslav při vycházkách na dvorku říkal, že v Bruneji je sultán zároveň premiérem a ministrem financí. A tak na mě jakože významně pomrkal. Tak jsem ho pochválil a podrbal ho za ušima (to by byl prezident republiky!). Premiér se stejně na Úřadu vlády jenom fláká! A protože my nekecáme a makáme, tak premiér klidně zvládne řídit ministerstvo financí, pokud je to kvalitní manažer. Například já.

22. října. Přepis mého projevu k občanům: „Moji milí zaměstnanci. Děkuji vám za důvěru, kterou nezklamou. Vzhledem k zisku nadpoloviční většiny mandátů ve sněmovně jsem sestavil vlastní vládu, ve které budu zastávat funkce premiéra a ministra financí. Protože doba je zlá a stát má jít v šetření příkladem, rozhodl jsem se funkce ostatních ministrů zrušit a jejich agendu převést pod ministerstvo financí. Zároveň jmenuji Dana Ťoka ředitelem divize Agrof náměstkem ministra pro průmysl a dopravu, Richarda Brabce náměstkem pro zemědělství a životní prostředí, Karlu Šlechtovou náměstkyní pro školství, zdravotnictví a sociální věci, Martina Stropnického náměstkem pro obranu, vnitro a zahraničí. A teď přestaneme kecat a jdeme makat. Do práce, bando líná! Ano, bude líp!“

A. B., poslanec a předseda hnutí, Pankrác

Schůzka stran mezinárodní úmluvy vyzývá k silnější ochraně ekologů a viní Bělorusko z jejich pronásledování

Vlády bezmála padesáti zemí jsou vážně znepokojeny celosvětově rostoucí mírou pronásledování ochránců životního prostředí. Deklarace stran UNECE Aarhuské úmluvy přijatá tento čtvrtek na mezinárodní konferenci v černohorské Budvě vyzývá vlády, aby zajistily bezpečnost ekologických aktivistů, whistleblowerů a nevládních organizací. Delegáti zároveň kritizují běloruské státní orgány z represí

aktivistů protestujících proti výstavbě jaderné elektrárny. O větší pozornost těmto případům se zasazuje v nedávné době spuštěný portál www.stop-persecution.org zveřejňující svědectví z Evropy a států bývalého Sovětského svazu.

Ministři a delegáti signatářských zemí úmluvy jsou “obzvláště znepokojeni” nárůstem pronásledování, umlčování a dokonce vražd ekologických aktivistů po celém světě, uvádí čtvrtěční deklaráce. Nevládní organizace toto prohlášení vítají.

„Dosažení cílů udržitelného rozvoje, vyhlášených Organizací spojených národů, není možné bez zapojení široké veřejnosti. Nárůst pronásledování ochránců životního prostředí však představuje v mnoha zemích vážné překážky při řešení ekologických problémů,“ vysvětluje Martin Skalský z českého spolku Arnika. *„Jsme rádi, že si signatáři Aarhuské úmluvy uvědomují závažnost tohoto problému a slíbili, že s perzekucemi aktivistů přestanou,“* dodává Skalský.

Nová svědectví o pronásledování ekologických aktivistů před několika dny zaznamenaly webové stránky www.stop-persecution.org, které nedávno spustila Arnika společně s partnerskou nevládní organizací Ekodům z Běloruska. Fyzické napadení na Ukrajině, policejní násilí a křivá obvinění v Bosně a Hercegovině nebo šikana ze strany státních úřadů v Makedonii a Kazachstánu.

Situace se týká i České republiky. Lidé se v souvislosti s ochranou životního prostředí setkali se šikanou Policie ČR během účasti na klimatickém kempu v Horním Jiřetíně v červnu 2017. Policisté bez zjevných důvodů kontrolovali doklady všem účastníkům, sledovali jejich auta a zatkli ženu, která si fotila důl z veřejně přístupné cesty. Během nenásilné blokády policie zadržela všechny účastníky, při níž ze strany policie došlo na slovní napadání a urážky. Některé zadržené policie chytala úmyslně za přirození. Účastníci pak byli následně zadržováni až deset hodin bez vody. Jedna z italských aktivistek dokonce tvrdí, že byla na stanici nucena před policisty dřepovat nahá.

Delegáti se také shodli na společném stanovisku k vůbec prvnímu případu perzekucí, který řešil Výbor pro dodržování Aarhuské úmluvy. Potvrdili, že běloruské úřady nerespektovaly práva lidí kritizujících v roce 2012 výstavbu jaderné elektrárny v Ostrovci.

„Ačkoliv se kontroverzní elektrárna pořád staví, včerejší rozhodnutí nám dává naději do budoucna. Mezinárodní společenství dalo jasně najevo, že vlády nemohou svévolně bránit lidem v přístupu k informacím a spoluúčasti na rozhodování,“ uvádí Marina Dubina z běloruského Ekodomu. *„Překvapil nás počet nahlášených případů podobné praxe z nejrůznějších zemí, což jen dokazuje, jak je tento problém vážný,“* dodává Dubina.

Další kauzou, která se projednávala na mezinárodní konferenci, je nedávný násilný policejní postup proti obyvatelům Kruščice v Bosně a Hercegovině. Viktor Bjelić, místopředseda Centra za životní prostředí, informoval: *„V úterý 12. září policie ostře zakročila proti místním, kteří v rámci protestu proti stavbě hydroelektrárny blokovali most přes řeku. Povolovací proces provázela řada nesrovnalostí - z rozhodování byla prakticky vyloučena veřejnost, čímž došlo k porušení Aarhuské úmluvy,“* tvrdí Bjelić.

Nevládní organizace navrhuje, aby pro případy perzekuovaných aktivistů vznikl na mezinárodní úrovni mechanismus rychlé reakce. *“Zatímco projednávání Výborem pro dodržování Aarhuské úmluvy trvá zpravidla několik let, věznění, zastrásování nebo napadení lidé potřebují bezodkladnou pomoc. Vytvoření takového mechanismu představuje pro Aarhuskou úmluvu výzvu do budoucnosti,“* řekl Skalský.

Tisková zpráva Arniky

7. ročník Jihočeské ratolesti ocenil 16 projektů

Krajská síť environmentálních center Krasec, z. s. a Jihočeský kraj dnes vyhlásily výsledky 7. ročníku soutěže projektů a vysokoškolských prací na ochranu životního prostředí „Jihočeská ratolest“. Slavnostním vyhlášením byl odstartován listopadový cyklus akcí o životním prostředí a šetrném životním stylu „Jihočeské dny s Krascem 2017“. Široká i odborná veřejnost napříč jihočeským regionem se může těšit na podnětný program včetně promítání filmů a fotografií, seminářů, besed nebo přednášek.

V letošním ročníku Jihočeské ratolesti se soutěžilo ve čtyřech zavedených kategoriích pro obce; školy, školky a školská zařízení; neziskové subjekty a vysokoškolské studenty. Dvě hodnotící komise ocenily celkem 16 projektů. „Novinkou letošního ročníku bylo jedno ocenění mimo vyhlášené kategorie, konkrétně šlo o gymnazistu a jeho středoškolskou odbornou činnost. Na základě této zkušenosti zvažujeme pro příští ročník vyhlášení nové soutěžní kategorie“, informuje organizátorka soutěže Simona Šafarčíková.

Mezi obcemi, svazy obcí a mikroregiony zvítězil projekt města Strakonice s poetickým názvem „Zasadím jablůňku u cesty bílé...“. Město ve spolupráci s místními základními školami vysadilo podél polních cest a osad historické odrůdy jabloní a hrušní ve snaze podpořit tradiční charakter jihočeské krajiny. Vítězství ve školní kategorii získalo Gymnázium Soběslav, které se svépomocí zaměřilo na zabezpečení budovy školy před nárazy ptáků do okenních skel.

Na prvním místě mezi neziskovými subjekty se umístila Calla – Sdružení pro záchranu prostředí s projektem, který seznamuje odborníky i laiky s novými možnostmi ochrany přírody přímo ve městě, na zahradě či ve volné krajině. V rámci čtvrté kategorie vymezené pro bakalářské a magisterské práce byla prvním místem oceněna Veronika Hričovská. Ve své bakalářské práci se věnuje šumavským podmáčeným smrččinám a představení tohoto neznámého biotopu formou výukového programu.

Vítězové i předkladatelé projektů umístěných na druhých a třetích místech jednotlivých kategorií převzali ceny z rukou předsedy spolku Krasec a jednoho z poskytovatelů záštity nad soutěží, tj. náměstkyně hejtmanky Jihočeského kraje pro oblast životního prostředí a zemědělství, Pavla Hrocha. Jednalo se o finanční odměny ve výši 7 000, 5 000, nebo 3 000 Kč, certifikát, balíček regionálních výrobků a knihy. Balíčky a poukazy na knihy si odnesli ostatní zúčastnění soutěžící. Přehled všech oceněných projektů včetně anotací a kontaktů na jejich předkladatele bude vystaven také na www.krasec.cz.

Z tiskové zprávy sítě KRASEC, foto Tučková Štěpánka

Začalo hlasování v anketě Alej roku. Zvítězit může jen jedna z 62 adeptek

Podzim už dávno převlékl koruny stromů do pestrých barev. Nastal tedy správný čas vybrat z 62 kandidátů nejkrásnější stromořadí v anketě Alej roku, kterou pořádá spolek Arnika, na webu www.alejroku.cz. Svého zástupce má v letošním ročníku ankety každý kraj. Hlasování skončí 4. prosince a vítězná Alej roku 2017 pak bude vyhlášena začátkem ledna.

O přízeň veřejnosti se v letošním ročníku ankety uchází 62 alejí, z nichž jen jediná se může stát vítězkou. Záleží jen na hlasech, které mohou lidé poslat své favoritce na webu www.alejroku.cz.

„Je úžasné vidět, jaký zájem alejím lidé věnují. Projevuje se to i v nepolevujícím

úsilí místních lidí chránit a obnovovat ohrožená i zakládat nová stromořadí. I letos jejich úsilí a zájem opět symbolicky odměňujeme krásnými cenami a stromové krásky se těší zájmu širší veřejnosti,“ říká koordinátorka ankety Natálie Pivoňka Faltýnová z Arniky.

Loňské vítězce Kaštance z Hradce Králové stačilo k prvenství mezi 52 favoritkami 1264 hlasů. Letos se nominace sešly ze všech krajů, nejvíce jich pochází z Karlovarského kraje, odkud lidé nominovali 9 stromořadí. Hlasování skončí začátkem prosince, začátkem ledna 2018 pak Arnika vyhlásí vítězku v celostátní soutěži, dále aleje v jednotlivých regionech a nakonec odborná porota vybere nejkrásnější fotografii.

„Vítězná alej bude důkazem, že v místě dochází k obnovování tradic a ke vzniku tradic nových. Aleje lemující komunikace vedoucí mezi městy a vesnicemi vnímáme jako historické památky, symboly ztotožnění s místem i jako pýchu místní komunity,“ uzavírá vedoucí kampaně Zachraňme stromy Marcela Klemensová z Arniky.

Stejně jako v předchozích ročnících je pro autora vítězné nominace připravena hlavní cena, jímž je let balonem. Vítěz fotografické soutěže se může těšit na tiskárnu značky Epson.

Tisková zpráva organizace Arnika

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Údolí Rudolfovského potoka (lat:48.9922, lon:14.5455)

Hned za starobylým městem Rudolfov se můžete ponořit do lesnatého údolí Rudolfovského potoka s hornickou naučnou stezkou. Kromě pozůstatků dolování potkáte i zajímavé živočichy a rostliny.

Údolí se dá projít okružní trasou po Hornické naučné stezce, která začíná v Rudolfově a vede údolím na hráz rybníka Mrhal, odkud se po druhém břehu potoka vrací zpět. V údolí však existuje více možností, kudy se vydat. Na potoce neleží jen rybník Mrhal – podobných vodních děl souvisejících původně s hornickou činností je zde více. Podrobnosti o nich se dozvíte na panelech naučné stezky. Samotný Rudolfovský potok má v údolí stále přirozený charakter, vytváří tedy meandry a mokřady.

Hned na počátku cesty za Rudolfovem upoutá hluboký stěnový lom. V něm se můžete přesvědčit, jak si příroda i bez lidské pomoci (tedy bez nákladné rekultivace) sama poradí s územím po těžbě surovin. Na dně lomu jsou ještě zachovalé suché trávníky, zatímco většina už zarůstá lesem a křovinami. Údolí je častým cílem vycházek a výletů, každoročně se v něm také pořádá Pohádkový les. V poslední době se rudolfovský spolek Náš domov postavil proti plánům na další zástavbu údolí. Jedním z důvodů je výskyt řady vzácných, ale i běžnějších druhů živočichů a rostlin.

Rudolfov, původním jménem Budějovické hory, je jediným jihočeským městem čistě hornického původu a zároveň jedinou obcí pojmenovanou po císaři Rudolfovi II. Stříbro se zde dolovalo od 14. století, hornické sídliště vzniklo poblíž dolů v 16. století. Podrobnosti o historii Rudolfova spjaté se stříbrem se dozvíte v údolí na naučné stezce „Cesta kolem hornického města“. Nakonec i rybník Mrhal, k němuž vaše putování směřuje, byl postaven jako hlavní akumulací nádrž místních dolů.

Časová náročnost: 5 h

Povaha terénu: Terén je mírně kopcovitý. Část trasy z Rudolfova k rybníku Mrhal je dostupná pro kočárky. Druhá část vede úzkými pěšinami.

Dostupnost: Údolí je dobře přístupné z Rudolfova i dalších okolních obcí. Na lokalitu se dostanete i z Českých Budějovic MHD linkou č. 21, konečná zastávka Rudolfov Kostel. Zde se nachází i parkoviště. Odtud se vydáte vpravo kolem základní školy z kopce pořád dolů až ke Královskému rybníku. Dále budete pokračovat vlevo ulicí Lesní, napojíte se na žlutou turistickou značku, která vás dovede na vstup na lokalitu začínající u 6. informační tabule. Značka vás provede údolím potoka až k informační tabuli č. 10, kde se od ní odpojíte na pěšinu (od tabule vpravo), po které půjdete k můstku přes potok (cca 2 km). Tady se napojíte na cestu, po níž jste přišli. Celková délka trasy okružní je cca 5 – 6 km.

Další informace: <http://ns-usilne-rudolfov.cz/ns-cesta-kolem-hornickeho-mesta/ds-51/p1=53>

Vyhlídková cesta Roberta Blížence (lat:48.7379, lon:14.7353)

„Co je to na tom kopci?“ zeptal se kamarád a ukazoval přes údolí Stropnice k Pasekám. „Křížová cesta? Něco z dob hraběnky Terezie?“ „Zemědělská farma“, odvětil jsem stručně. „Bude se Ti líbit...“

Vyhlídková cesta Roberta Blížence vede soukromým hospodářstvím, budovaným od poloviny 90. let minulého století. Tehdy se zdejší prostor, využívaný socialistickou velkovýrobou, začal radikálně proměňovat. Pro přístup ke svým pozemkům hospodář obnovil cestu, zčásti dle historických katastrálních map. Až po ní půjdete, vězte, že její základ v délce jednoho kilometru tvoří ručně vyskládané kameny. Kolem ní vysázel javorovou alej a umístil parkové lavičky. Během výstupu je jistě oceníte, navíc si můžete užívat skvostné výhledy do krajiny pod Novohradskými horami. Vrcholek kopce zdobí umělecké dílo – vysoká zvonice z

rozštípnutého dubového kmene (autorem je Bohumír Havel).

Kolem cesty se rozprostírají pastviny s koňmi (shagya arab) a ovcemi. Do kompozice místa zapadla i mysticky vyhlížející „kamenná pyramida“, vytvořená traktoristy při pozemkových úpravách začátkem 70. let, nově vysazovaná ovocná alej či několik obnovených rybníků. A nad tím vším vystupuje Kraví hora, působivá dominanta severního hřebene Novohradských hor. Hospodářství rodiny Blížencovy je jedinečným příkladem revitalizace podhorské krajiny z vůle soukromého vlastníka. Kromě zemědělské produkce a klasické údržby krajiny poskytuje významné estetické a ekologické hodnoty.

Časová náročnost: 1-2 hodiny podle výchozího místa, tempa, množství a délky zastávek

Povaha terénu: Vyhlídková cesta je zpevněná a dobře sjízdná i s dětským kočárkem. Musíte však počítat se strmějším stoupáním (ve směru od Pasek) nebo klesáním (od Dobré Vody).

Dostupnost: Vyhlídková cesta začíná na dolním okraji osady Paseky u Horní Stropnice, můžete jí projít i z opačné strany od Dobré Vody. Pravidelnou autobusovou dopravou se dostanete jen do málo frekventovaných zastávek v Dlouhé Stropnici (vzdálenost cca 700 metrů) a Dobré Vodě (více než 1 km), případně na autobusové nádraží v Horní Stropnici (2,7 km). Také osobní auto zaparkujete v některém z těchto sídel. Vyhlídkovou cestu lze absolvovat i na kole, připravte se však na prudší stoupání nebo klesání po neasfaltovém povrchu.

Další informace: <http://www.envirokop.cz/#lokalita:vyhlidkova-cesta-roberta-blizence> a www.blizenec.cz

Vybrali pro vás Jiří Řehounek, Edvard Sequens a Simona Šafarčíková

Projekt Envirokop je podporován Jihočeským krajem.

NKÚ kritizuje Ministerstvo životního prostředí za nakládání s odpady

Česká republika skládkuje příliš mnoho bioodpadů a biologicky se rozkládajících komunálních odpadů (BRKO, například textil, dřevo, nápojové kartony). To je jeden z hlavních závěrů kontroly, kterou Nejvyšší kontrolní úřad provedl na Ministerstvu životního prostředí. Zpráva resortu dále vytýká, že neví, zda a jak projekty financované ze strukturálních fondů EU vedly k naplnění Plánu odpadového hospodářství ČR. Přitom čerpání evropských fondů uváděl ministr Richard Brabec v bilancování své práce jako největší úspěch.

Česká republika se zavázala snižovat množství skládkovaných bioodpadů a biologicky se rozkládajících komunálních odpadů do roku 2020 na 35 % množství vytvořeného v roce 1995, respektive na 50 % do roku 2013. Cíl však neplníme, v roce 2015 jsme skládkovali 52,1 % bioodpadů a biologicky se rozkládajících komunálních odpadů.

Ministerstvo životního prostředí se hájí, že pro nižší skládkování bioodpadů zavedlo pro obce od roku 2015 povinnost umožnit lidem třídít bioodpady, a že zvažuje do roku 2018 prosadit celoroční povinnost třídění bioodpadů. MŽP také zakázalo od roku 2024 skládkovat odpady na základě parametru výhřevnosti a recyklovatelné odpady.

Největší problém u třídění bioodpadů není však v jeho pouze sezónním sběru, ale ve velké docházkové vzdálenosti ke kontejnerům na třídění bioodpadů. Povinnost třídít bioodpad mohou města splnit jen tím, že určí jediné místo (např. sběrný dvůr), vzdálené kilometry daleko. Podle Hnutí DUHA však k třídění bioodpadů přimějí domácnosti jen kontejnery umístěné stejně blízko jako nynější popelnice. Řada velkoměst v západní Evropě (Treviso, Barcelona, Milano) i náš Třinec nebo Staré město na Moravě umožňuje takto dostupně třídění kuchyňských odpadů.

Evropská směrnice o skládkách požaduje omezit skládkování biologicky rozložitelných komunálních odpadů, ovšem ne podle parametru výhřevnosti, který je kritériem v českém odpadovém zákonu a vede k tlaku na spalování odpadů. Naše odpadová legislativa má odpovídat evropským požadavkům a nezavádět výrazně přísnější a pro obce a domácnosti nákladnější požadavky. Česká republika se musí zaměřit na zvýšení recyklace, ne zvyšovat spalování odpadů. Zatímco u nás recyklujeme třetinu komunálních odpadů, v EU je průměrná recyklace kolem 40 % a má se dále zvyšovat, přičemž vyspělé státy recyklují 60 %.

Skutečnost, že MŽP neví, zda a jak projekty financované ze strukturálních fondů EU vedly k naplnění Plánu odpadového hospodářství ČR, kritizovaly NKÚ a Hnutí DUHA již v roce 2011. MŽP slibuje udělat vyhodnocení v příštím roce.

Ivo Kropáček, odpadový expert Hnutí DUHA, řekl: *“Už i Nejvyšší kontrolní úřad stejně jako Hnutí DUHA kritizuje Ministerstvo životního prostředí za to, že stále skládkujeme příliš mnoho bioodpadů a biologicky se rozkládajících komunálních odpadů. Jako správné řešení požadujeme stanovit zákaz skládkování biologicky se rozkládajících komunálních odpadů. Ministerstvo životního prostředí však prosazuje výrazně přísnější a pro obce a domácnosti nákladnější zákaz skládkování podle parametru výhřevnosti, který převádí skládkovaný odpad do spaloven. Musíme se zaměřit na zvýšení recyklace, ne na spalování odpadů.”*

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Kytarový recitál Jana Matěje Raka Zwolna a citedlně

se koná v sobotu 25. listopadu 2017 od 18:30
v Kostece sv. Anny (koncertní síň Otakara Jeremiáše) v Českých Budějovicích.

Koncert je benefiční, výtěžek bude věnován na podporu projektu Adopce na dálku Diecézní charity České Budějovice.

Vstupenky je možné koupit on-line zde: <http://cbsystem.cz/cz/hudba/title/5432-zwolna-a-citedlně>
Pojďte si zpříjemnit první letošní zimní večer klasikou J. S. Bacha, Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka, populárními melodiemi Jaroslava Ježka, lidovkami a autorskou tvorbou kytaristy Jana Matěje Raka.

Semináře Vlčích a Rysích hlídek

Hnutí DUHA ve spolupráci s regionálními partnery připravuje již 18. sezónu Vlčích a Rysích hlídek. Školení Vlčích a Rysích hlídek, které chrání velké šelmy v našich lesích a mapují jejich výskyt především v zimním období v době sněhové pokrývky, přivítají nové zájemce o účast v hlídkách. Přinesou informace ze života velkých šelem, základní poznatky k terénnímu monitoringu či přednášky českých i zahraničních odborníků z Hnutí DUHA, Správ chráněných krajinných oblastí nebo dalších odborných institucí zabývajících se velkými šelmami. Chybět nebudou ani praktické ukázky stopování a další práce i zábavy přímo v terénu. Program víkendových odborných školení doplňují promítání tematických dokumentárních filmů i záběrů z fotopastí, které zachycují život velkých šelem v jejich přirozeném prostředí.

Jak probíhají Vlčí a Rysí hlídky? Dobrovolníci při pravidelném procházení terénem zaznamenávají nalezené pobytové znaky velkých šelem (např. stopy, trus), odebírají vzorky pro DNA a potravní analýzy, ale také na vhodná místa umísťují fotopastí. Kromě pobytových znaků velkých šelem dále zaznamenávají údaje o přítomnosti dalších chráněných druhů, například vydry říční, tetřeva hlušce nebo jeřábka lesního. Důležitou náplní práce Vlčích a Rysích hlídek je i osvěta a šíření objektivních informací o velkých šelmách mezi místními obyvateli, turisty, chovateli hospodářských zvířat, lesníky a myslivci.

Termíny a místa zbývajících úvodních seminářů Vlčích a Rysích hlídek:

24.–26. 11. 2017 Huslenky, Javorníky
1.–3. 12. 2017 Prachatice, Pošumaví

Přihlášky na jednotlivá školení jsou dostupné na stránkách Šelmy.cz.

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • **Calla** je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je na konci listopadu 2017. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz.

Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!